

Stowarzyszenie „Historia Koluszek”

Adrian Kut, Paulina Sosnowska, Mateusz Jaśkiewicz

KOLUSZKI W DAWNEJ PRASIE

TOM II

Koluszki 2016

PRZEDMOWA

Koluszki, dnia 25 maja 2016 r.

Dokumentów historycznych dotyczących Koluszek jest naprawdę niewiele, zwłaszcza z XIX wieku. W związku z tym nie zachowało się wiele źródeł pisanych, z których moglibyśmy czerpać wiedzę o historii naszego miasta. Okazuje się jednak, że prasa XIX-wieczna, jak i późniejsza dostarczała „na bieżąco” wielu interesujących informacji o naszej małej ojczyźnie. Zdecydowaliśmy się zebrać najciekawsze artykuły pisane przed laty w gazetach regionalnych oraz w ogólnopolskich i opublikować je w postaci książki. Ze względu, że cieszyła się ona popularnością, a także udało się odnaleźć wiele więcej artykułów prasowych dotyczących Koluszek i okolic, przedstawiamy Państwu drugi tom naszej książki.

Postanowiliśmy nie edytować historycznych tekstów, aby lepiej oddać charakter ówczesnej prasy – w związku z tym ortografia, jak i język może zadziwić. Czytając teksty zapisane ówczesną składnią możemy przenieść się w przeszłość. Przez niedopatrzienia i pomyłki dziennikarzy, w niektórych artykułach wdarły się pomyłki w postaci błędnych imion, nazwisk oraz dat. Tam gdzie udało nam się zweryfikować informacje – zamieściliśmy sprostowania pod tekstami lub w nich, w nawiasach kwadratowych.

Przed I wojną światową daty zapisywane były w podwójnej postaci, gdzie data w nawiasie to data naszego, gregoriańskiego kalendarza. Wielokrotnie pojawiają się skróty, spośród których najczęstsze pozwolimy sobie rozwinąć tutaj:

rb. / rs. – rubli / rubli srebrnych

kop. – kopiejek

r. z. / r. b. – roku zeszłego/roku bieżącego

bm. – bieżącego miesiąca

art. nad. – artykuł nadany (przysłany redakcji)

kor. wł. – korespondencja własna

dr. żel. – droga żelazna (kolej, linia kolejowa)

W. – W. – Warszawsko – Wiedeńska

F. – Ł. – Fabryczno – Łódzka (Łódź – Koluszki)

Iwangr. – Dąbr. – Iwangorodzko – Dąbrowska

Książkę tę można czytać niczym gazetę, jednak informacje nie są z poprzedniego tygodnia, lecz sprzed 50, 100, czy 150 lat. Zapraszamy do lektury!

Adrian Kut
Paulina Sosnowska
Mateusz Jaśkiewicz

„KURIER WARSZAWSKI”
26 MAJA (7 CZERWCA) 1862 R.

ŚMIERĆ JÓZEFA STOKOWSKIEGO

Józef Stokowski, b. wojskowy z czasów Napoleona I, pułku gwardji francuzkiej Szwoleżerów, a ostatnio dzierżawca dóbr Koluszki w Pow: Rawskim położonych, silny na umyśle i ciele, d. 31 Maja r. b. tknięty apoplexją, zakończył życie w 75 roku wieku swego, pozostawiwszy w ciężkim smutku żonę i dzieci. Rodzeństwo, sąsiedni Obywatele okolicy i włościanie, którzy przez 20 lat zostawali pod Ojcowskim zarządem nieboszczyka, oddali mu ostatnią posługę chrześcijańską, odprowadzając jego zwłoki z Koluszek, naprzód do Kościoła Parafjalnego w m. Brzezinach (o milę drogi), a potem po odbytem Nabożeństwie żałobnem na cmentarz grzebalny tegoż Kościoła. Ś. p. Stokowski podczas wojen Napoleońskich, odbywał różne kampanje i znajdował się przy zdobyciu Saragosi. Osiadłszy w zaciszu wiejskiem jako rolnik, odznaczał się prawością charakteru, był poważany i miłowany od wszystkich, którzy go zaznali. Ozdobiony był Medalem pamiątkowem Świętej HELENY. – X.A.S.

„KURIER WARSZAWSKI”
31 STYCZNIA (12 LUTEGO) 1876 R.

600,000 SZTUK CEGŁY

600,000 sztuk CEGŁY gotowej, dobrze wypalonej, jest do sprzedania ogółem lub częściowo, w cegielni przy stacji drogi żel. Warsz. Wied. i Fabryczno–Łódzkiej Koluszki położonej. Cegłę obejrzeć i umówić się o cenę można każdego czasu na miejscu u właściciela cegielni i dóbr Koluszki, Turobojskiego.

Mowa tu o cegielni na tzw. „Natolinie” sąsiadującej z dworkiem i zabudowaniami Turobojskich przy obecnej ul. Polnej.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	3
ROZDZIAŁ I – WIEK XIX I POCZĄTEK XX	5
ROZDZIAŁ II – I WOJNA ŚWIATOWA	39
ROZDZIAŁ III – 1918 – 1939	49
ROZDZIAŁ IV – II WOJNA ŚWIATOWA.....	93